herpy

GEKKOER

Eurydactylodes agricolae

Eurydactylodes agricolae er en liten, slank klatrer fra skogene i det nordvestlige Ny-Caledonia med oliven- til mosegrønn, kornet skjellhud og gule tegninger ved munnen og på lemmene. Den tåler varme dårlig, men er ikke vanskelig å holde i et kjølig, fuktig og tett beplantet terrarium.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Bauer's chameleon gecko Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**5-6 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om dagen og i skumringen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**18-24 °C**
Temperatur, natt	**16-20 °C**
Luftfuktighet	**60-90 %**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter og ferdigfôr**
Holdes	**Alene, parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**18-36 mnd.**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Kull per år	**5-7**
Inkubasjon	**60-120 dager** ved 22-25 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Nær truet (NT)**

Om arten

Eurydactylodes agricolae er en av fire arter i slekten *Eurydactylodes*, som bare finnes på Ny-Caledonia. Den er liten og slank, og voksne dyr blir opptil 6 cm fra snute til kloakk. Med hale blir den omkring 10 cm. Skjellene gir huden et ruglete, kornet utseende. Fargen er oliven- til mosegrønn med iøynefallende gule tegninger ved munnen og på for- og bakbena, og det kan sitte mørkegrønne bånd over rygg og hale.

Arten ble beskrevet i 2001 av Friedrich Wilhelm Henkel og Wolfgang Böhme ut fra dyr fra et sted ca. 20 km nord for Koumac. Artsnavnet *agricolae* hedrer den amerikanske herpetologen Aaron M. Bauer: Bauer betyr bonde på tysk, og på latin blir det til *agricola*. Arten er tidligere blitt forvekslet med *Eurydactylodes vieillardi*. I dag står den som nær truet (NT) på IUCNs rødliste.

I terrarier er arten langt mindre vanlig enn *Correlophus ciliatus* og *Rhacodactylus auriculatus*. Den er rask og skjør, og selv om den kan venne seg til rolig håndtering, er den først og fremst et dyr å se på. Levealderen er ikke kjent med sikkerhet. Et anslag er 10-15 år, og en hunn er blitt minst 14 år. Halen vokser ikke ut igjen hvis den kastes. Det bygger på erfaring fra fangenskap og er ikke vitenskapelig beskrevet, men det er en god grunn til å aldri gripe tak i halen.

Utbredelse og leveområde

Eurydactylodes agricolae finnes bare på hovedøya Grande Terre i Ny-Caledonia i det sørvestlige Stillehavet. Arten er kjent fra den nordvestlige delen av øya, og typelokaliteten ligger ca. 20 km nord for Koumac. De registrerte funnene ligger i samme område, mellom ca. 19,7 og 20,8 grader sørlig bredde.

Utbredelsen er altså liten. Presise grenser og bestandens størrelse er ikke kjent. IUCN vurderer arten som nær truet.

> **Naturlig utbredelse:** Ny-Caledonia.

LEVEOMRÅDE

Eurydactylodes agricolae lever i trær og busker i skog og kratt opptil omkring 1.000 meters høyde. Slekten lever i fuktig regnskog fra lavland til mellomhøyde og i tett maki, det tette buskkrattet som er utbredt på Ny-Caledonia. Her sitter dyrene på tynne greiner, slyngplanter og brede blader, typisk et par meter over bakken.

Skogene er fuktige med tett løv, som gekkoen bruker som skjul, og fargene gjør den vanskelig å få øye på mellom bark, lav og blader. Presise tall for temperatur og luftfuktighet i naturen er ikke offentliggjort, så anbefalingene for terrariet bygger på erfaringer fra fangenskap.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Et voksent eksemplar av *Eurydactylodes agricolae* eller et par kan holdes i et terrarium på minst 30 × 30 × 45 cm (lengde × bredde × høyde), og høyere er alltid bedre. Høyden er viktigere enn bunnarealet, fordi arten lever i trærne og klatrer mye. En trio har godt av litt mer plass. Ungdyr trives best i små, enkle plastbokser der du lett kan holde øye med fôr, avføring og hudskifte.

Innred med mange tynne greiner og slyngplanter i ulike høyder, flate stykker korkbark og små korkrør som gekkoen kan gjemme seg bak. Tett beplantning er viktig, enten med levende planter som pothos, bromelier og små fikenplanter eller med kunstige. Korkbark hjelper også ved hudskifte. En bunn av jord, kokosfibre og fin orkidébark med et lag blader øverst fungerer godt og kan gjøres bioaktiv, mens tørkepapir er enkelt å holde rent til unger og i karantene.

Terrariet skal ha god ventilasjon med fint nett, fordi dyrene er svært små og kan slippe ut gjennom sprekker man knapt kan se. Sjekk lokk, skjøter og ventilasjonsflater grundig, og velg gjerne et lokk med lås.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn Les mer: Karantene og hygiene

TEMPERATUR

Eurydactylodes agricolae kommer fra skoger med moderat temperatur og tåler varme dårlig. Hold 18-24 °C om dagen, og dyrene klarer seg godt ved vanlig romtemperatur. Om natten kan temperaturen gjerne falle til 16-20 °C. Det er ikke behov for et varmested, og terrariet kan gjerne ha omtrent samme temperatur overalt.

Unngå lengre perioder over 25-26 °C. Mer enn 26 °C gir stress, og temperaturer omkring 28 °C eller høyere kan være dødelige. Det bygger på erfaring fra fangenskap og er ikke vitenskapelig dokumentert. Sett terrariet langt fra vinduer og varmekilder, og hold øye med temperaturen i varme perioder, eventuelt med en vifte i rommet.

Faller romtemperaturen om vinteren under 16 °C om natten, kan en svak varmematte på siden, styrt av en termostat, hjelpe. Bruk aldri varmepærer eller spotlamper. Mål med et digitalt termometer, gjerne flere steder i terrariet.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten hos *Eurydactylodes agricolae* skal være moderat til høy og svinge i løpet av døgnet. Sikt mot 60-70 % i dagtimene og 80-90 % etter sprayingen om kvelden. Spray veggene og plantene med en fin tåke, slik at gekkoen kan drikke dråpene, og la terrariet tørke delvis opp mellom hver spraying. Konstant våte forhold gir luftveisinfeksjoner, mugg og bakterier.

Gekkoen drikker mest dråper fra blader og vegger, men en svært lav skål med friskt vann, som byttes daglig, er en god ekstra sikkerhet. Skålen skal være så lav at en liten gekko ikke kan drukne i den. Den erstatter likevel ikke sprayingen, og ungene må kunne rekke å drikke hver gang det sprayes.

Kan du ikke holde fuktigheten oppe, kan du dekke til en del av nettlokket, bruke flere levende planter eller spraye oftere om vinteren, når sentralvarmen tørker luften. Et hygrometer viser om rytmen holder.

LYS OG UVB

Døgnrytmen hos *Eurydactylodes agricolae* er uklar: arten beskrives både som nattaktiv og som dagaktiv, og den ses ofte sole seg under UVB-lyset. Lys og mørke bør i alle fall følge en fast rytme, og 10-14 timers dag er en god ramme.

UVB er ikke strengt nødvendig. Avlsdyr uten UVB har verken vært mindre sunne eller formert seg dårligere, men et svakt UVB-lys i Ferguson-sone 1 (UV-indeks 0,0-0,7), for eksempel et rør på 2 %, kan også anbefales. Velger du UVB, så bruk et svakt rør over den ene siden av terrariet, og sørg for mye skygge og tett løv. Gir du ikke UVB, så pudre insektene med kalk med D3-vitamin.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Grunnfôret for *Eurydactylodes agricolae* er en ferdigblandet pulverkost til fruktetende ny-caledonske gekkoer, for eksempel fra Pangea, Repashy eller Gecko Nutrition, som røres opp til en smidig grøt. Server den i en liten skål eller et flaskelokk, fordi dyrene er så små, gjerne montert høyt oppe. Unngå kost med mye fett og kalk, fordi slekten trolig er følsom for det. Gi frisk grøt annenhver eller hver tredje dag, og fjern rester etter et døgn.

Levende insekter er ikke strengt nødvendige, men avlsdyrene trives bedre og legger flere egg når de får insekter én eller to ganger i uken: bananfluer og helt små sirisser til unger, små sirisser, dubia-nymfer eller små soldatfluelarver til voksne. Insektene må ikke være bredere enn avstanden mellom øynene til dyret, for er de for store, ignorerer dyrene dem. Pudre dem med kalk med D3-vitamin, og gi én gang i måneden et multivitamin.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Eurydactylodes agricolae er liten, rask og skjør og først og fremst et dyr å se på. Med tålmodighet kan den venne seg til kort, rolig håndtering. Gi et nytt dyr 3-4 uker i fred til å falle til ro, og vent med håndtering til det spiser rolig. Hold deg lavt over en seng eller sofa, og la dyret gå fritt fra hånd til hånd i stedet for å holde fast.

Grip aldri tak i halen. Halen vokser ikke ut igjen.

Ungdyr holdes best alene, fordi de kan slåss. Voksne kan holdes enkeltvis, som par eller som en hann med en eller to hunner, hvis terrariet er stort nok og har mange skjul. Hold aldri to hanner sammen. Hunner går som regel fint sammen, men kan napre i hverandres haler, så hold øye med bitt, tapte haler og dyr som ikke får nok fôr. Mer enn to hunner til en hann gir færre egg.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hos *Eurydactylodes agricolae* ses kjønnet først tydelig når dyrene er voksne. Hanner har en tydelig hemipenis-bule ved halerota og framtredende, ofte gule og voksaktige porer på lårene. Hunner mangler begge deler. Hos ungdyr er det vanskeligere. Hanner kan få porer allerede etter 2-3 måneder, og erfarne holdere kan da se dem med en lupe, men hunner kan ha falske porer som ligner. Hunnenes porer mangler imidlertid den gule, voksaktige proppen og sitter samlet i et lite rutemønster i stedet for hele veien over lårene.

Vent med avl til dyrene er minst halvannet år gamle, og til hunnen har nådd en passende vekt eller har lagt ubefruktede egg. Kjønnsmodningen inntrer etter 1,5-3 år. For tidlig avl kan gi hemipenis-prolaps hos hannen og eggleggingsproblemer hos hunnen. Det er sikrest å vente lenger.

PARRING

Par eller trioer av *Eurydactylodes agricolae* kan gå sammen hele året, og med godt stell og fôr formerer de seg villig. Avlen følger årstiden: Eggleggingen begynner om våren (februar-april), avtar fra oktober til desember og holder pause i de kjølige vintermånedene.

En hvileperiode på to til tre måneder med kortere dager (under 12 timers lys) og litt lavere temperatur, for eksempel 20-22 °C, setter avlen på pause. Deretter vender man tilbake til normale dager og temperaturer for å få dyrene i gang igjen. Ved paringen biter hannen hunnen i nakken, og begge kan gi lyd. Hannen kan også dirre med kroppen, hodet eller halen. Det er

normalt. Setter du en ny hann sammen med en hunn, så pass på at hun ikke blir behandlet for hardt.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen av *Eurydactylodes agricolae* legger to egg om gangen og et nytt kull hver tredje til fjerde uke i sesongen, til sammen omkring 5-7 kull i året. Tallene er usikre, så regn med variasjon. Hunnen graver eggene ned, ofte ganske dypt, og man kan ofte se hvor hun har gravd.

Sett en eggleggingskasse på minst 10 cm dybde i terrariet, og fyll den med en blanding av halvt torvmose og halvt vermikulitt, som alltid er fuktig, men ikke drivvåt. Hunner legger ofte egg utenfor kassen, men det er som regel dårlige egg. Gi hunnen kalk og insekter hele sesongen, og pass på at hun ikke går ned i vekt. Eggleggingsproblemer, der et egg sitter fast, kan ramme hunner med lave kalk- eller fettreserver og krever en veterinær med erfaring på krypdyr.

INKUBASJON

Ta eggene av *Eurydactylodes agricolae* opp, og legg dem i en liten beholder med fuktig, men ikke våt vermikulitt eller et lignende substrat, for eksempel Pangea Hatch. Åpne lokket hver fjerde til sjuende dag for å sjekke eggene og skifte luften. La ikke mediet tørke ut, og unngå stående vann.

Ved omkring 23-24 °C i et rom klekkes eggene etter 70-90 dager. Normalt trenger eggene to til tre måneder, men kan klekkes etter en måned eller først etter fire. Tallene er altså spredt, men regn med 2-3 måneder ved 22-25 °C. Det er ikke dokumentert om kjønnet avhenger av temperaturen.

OPPDRETT AV UNGER

Unger av *Eurydactylodes agricolae* stelles som de voksne, men med litt mer omhu. De skal sprayes jevnlig, slik at de kan drikke dråpene, fordi små dyr raskt tørker ut. Til gjengjeld er for våte forhold og dårlig ventilasjon like farlig, fordi det gir luftveisinfeksjoner. Sørg derfor for god luftsirkulasjon, slik at terrariet kan tørke opp mellom sprayingene.

Hold ungene i små, enkle bokser med tørkepapir, tynne greiner, kunstige planter og et stykke korkbark som hjelp ved hudskifte. Gi dem frisk pulverkost annenhver dag i små porsjoner og av og til bananfluer eller helt små sirisser. Hold ungene enkeltvis, og vei dem jevnlig. Tar en unge ikke på seg vekt, bør en veterinær med erfaring på krypdyr se den raskt.

Helse og vanlige feil

De fleste problemene hos *Eurydactylodes agricolae* skyldes feil forhold. De typiske feilene er:

- For mye varme. Arten er svært varmefølsom, og omkring 28 °C eller mer kan være dødelig. Hold terrariet kjølig og unna vinduer og varmekilder.
- For lite fukt og for lite vann, især hos unger. Det gir dehydrering, hudrester som sitter fast, og dyr som ikke trives.
- For fuktig og for dårlig ventilasjon. Konstant våte forhold og stillestående luft gir luftveisinfeksjoner, mugg og bakterier. La terrariet tørke opp mellom sprayingene.
- Mangel på kalk og D3-vitamin. Det gir beinskjørhet (MBD). Pudre insektene med kalk, og bruk D3 eller svakt UVB hvis dyret ikke får annen D3.
- Eggleggingsproblemer hos hunner med dårlige kalk- eller fettreserver. Kontakt raskt en veterinær hvis en hunn er tydelig syk og ikke får lagt eggene sine.
- Tapte haler etter håndtering eller slåssing. De vokser ikke ut igjen.

Et sunt dyr er årvåkent, har klare øyne og en fyldig kropp uten synlige ribbein og hofteknokler. Oppsøk en veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, i lengre tid ikke vil spise, er slapp eller har uforklarlige flekker eller misfarging. Små gekkoer blir raskere dårlige enn store. Vask alltid hendene før og etter at du har rørt dyr eller terrarium, fordi krypdyr kan bære salmonella.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.